

Рейтинговий звіт IVFK 005-023 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	30.06.2020 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2019 рік та очікуваних показників на 2020 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 12.11.2019	30.06.2020
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: обсяг доходів бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в 2019 році становив 102,2% середнього показника по місцевих бюджетах у цілому та перевищував показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки;
- збереженням позитивної динаміки доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів) протягом 2015-2019 рр.;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності міської влади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- високою чутливістю бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їх відновлення;
- погіршенням макроекономічної ситуації внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину для запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19 та впливом негативних чинників на фінансовий ринок, економіку країни в цілому та соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Івано-Франківськ – місто обласного значення, адміністративний центр Івано-Франківської області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр. Місто не має районного поділу. До підпорядкування Івано-Франківської міської ради входять 5 сіл: с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці, с. Хриплин.

У серпні 2019 року Івано-Франківська міська рада ухвалила рішення про надання згоди на добровільне приєднання Черніївської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області та Підлузької сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області до Івано-Франківської міської територіальної громади. Також 08.11.2019 р. міська рада Івано-Франківська підтримала рішення про надання згоди на добровільне приєднання до Івано-Франківської міської територіальної громади Березівської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області, Братковецької сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області, Добровлянської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області, Колодіївської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області, Підпечерівської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області, Узинської сільської територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області. До кінця 2019 року бюджети усіх громад (м. Івано-Франківська та 8-ми сільських громад) виконувались окремо, як затверджено відповідними радами, а починаючи з 2020 року на території ОТГ діє єдиний бюджет, прийнятий Івано-Франківською міською радою.

Загалом до Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади увійшло 9 громад (14 населених пунктів), було створено 8 старостинських округів. Склад громади на дату складання цього звіту:

- місто Івано-Франківськ (адміністративний центр) та 5 сіл, що входять до підпорядкування міської ради (с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці, с. Хриплин);
- Березівський старостинський округ;
- Черніївський старостинський округ;
- Добровлянський старостинський округ;
- Підлузький старостинський округ;
- Колодіївський старостинський округ;

- Братковецький старостинський округ;
- Узинський старостинський округ;
- Підпечерівський старостинський округ.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Івано-Франківська¹

Назва показника	2015	2016	2017	2018	2019	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	251,5	254,5	257,5	260,6	263,4	101,1
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	69,6	69,8	71,3	73,1	74,3	101,6
Середньомісячна заробітна плата, грн.	3 497,0	4 371,0	6 205,0	7 687,0	9 030,2	117,5
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	3,1	4,8	17,0	16,1	27,3	169,9
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	10 177,0	10 343,6	10 919,1	13 648,5	11 768,7	86,2
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	464,8	456,3	494,5	491,7	343,4	69,8
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	313,7	571,5	485,2	468,5	536,1	114,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	398,7	124,7	243,2	89,5	341,3	381,3
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	919,6	1 037,8	1 289,5	2 124,7	2 357,9	111,0
Доходи бюджету, млн. грн.	1 459,8	1 939,3	2 639,0	2 882,5	2 941,3	102,0
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	1 427,8	2 179,7	2 670,1	3 055,1	3 051,8	99,9
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	4,3	3,2	14,0	319,5	317,7	99,4

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради, Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (263,4 тис. мешканців станом на 01.01.2020 р.) Івано-Франківськ відноситься до середніх міст України. Демографічна ситуація м. Івано-Франківська протягом 2019 року характеризувалась зростанням чисельності населення за рахунок позитивного сальдо міграції та природного приросту. Збереження позитивного сальдо міграційного приросту мешканців міста покращує забезпеченість ринку праці Івано-Франківська трудовими ресурсами. Зважаючи на структуру економіки Івано-Франківська, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців зайнята у малому бізнесі. На відміну від загальнодержавних тенденцій протягом 2016-2019 рр. середньооблікова чисельність штатних працівників міста зростала, а рівень зайнятості населення суттєво перевищував відповідний показник по країні в цілому. Слід зазначити, що з другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що мало наслідком обмеження на роботу підприємств торгівлі,

¹ Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення тих самих показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

транспорту та сектору послуг. Запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення у I кварталі 2020 року, але очікується різке погіршення за результатами II кварталу 2020 року.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська протягом 2015-2019 рр. у цілому відповідали аналогічним показникам по країні. За результатами 2019 року рівень оплати праці збільшився на 17,5%, тоді як по країні приріст становив 18,4% до відповідного показника 2018 року. Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників у 2019 році за розрахунками агентства становив 9 030,2 грн., що перевищує середньообласний показник, проте на 14% нижче середнього значення по країні (у 2018 році – нижче на 13,2%). Зважаючи на позитивну динаміку зростання кількості зайнятих та збереження високих темпів зростання рівня оплати праці в місті темпи зростання надходжень податку на доходи фізичних осіб були високими (приріст становив 22% до показника 2018 року), але нижчими, ніж передбачені бюджетом на 2019 рік.

У 2019 року мало місце зростання обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам підприємств міста. Сума боргу станом на 01.01.2020 р. становила 27,3 млн. грн., співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці протягом минулого року зросло до 4,1%, що відповідає помірному рівню заборгованості. Переважний обсяг боргу припадав на підприємства-банкрути.

Економічний потенціал Івано-Франківська характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі невисока. Відповідно, чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків залишається помірною. Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів належать підприємствам енергетичного комплексу, машинобудування, закладам освіти, установам державного управління, фінансової сфери, торгівлі.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста Івано-Франківськ, як і в попередніх періодах, були високі, але динаміка окремих показників, що характеризують стан місцевої економіки, погіршилась. У розрахунку на 1 мешканця обсяг капітальних інвестицій, обсяг прямих іноземних інвестицій, роздрібний товарооборот та обсяг введеного в експлуатацію житла, а також рівень зайнятості суттєво перевищували відповідні середні показники по країні. У поточному році на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливатимуть несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначатиметься також на динаміці доходної частини бюджету громади та чинитиме тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

Господарський комплекс м. Івано-Франківська достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, при цьому промисловість займає важливе місце у

місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, машинобудування, харчова промисловість та виробництво іншої неметалевої продукції.

Промисловий комплекс Івано-Франківська (з огляду на його диверсифікацію за галузями та підприємствами й орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежить від впливу загальнодержавних негативних чинників, що обмежують розвиток галузі. При цьому у минулому році динаміка обсягів реалізації промислової продукції підприємствами міста Івано-Франківська («основне коло») суттєво уповільнилась (скорочення становило 13,8% до відповідного показника 2018 року), що було зумовлено скороченням обсягів промислового виробництва окремими підприємствами харчової промисловості та згоранням виробництва на одному з провідних підприємств з іноземним капіталом ТОВ «Тайко Електронікс Юкрейн Лімітед», у зв'язку з оптимізацією виробничих площ у Європі. За результатами 2019 року підприємствами міста було реалізовано промислової продукції на 11,8 млрд. грн., що в розрахунку на 1 мешканця міста на 24,5% менше аналогічного показника по країні (у 2018 році – менше на 12%).

Міська економіка значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. Незважаючи на те, що понад 50% експортних поставок міста складає продукція машинобудування (механічні та електричні машини), чутливість підприємств міста до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є помірною. Це забезпечується достатньою диверсифікацією ринків збуту та орієнтацією міських підприємств-експортерів переважно на ринки країн Європи. Протягом 2019 року зовнішньоторговельний товарооборот у м. Івано-Франківську збільшився до відповідного показника попереднього року як внаслідок збільшення обсягів експорту (на 22,7%), так і імпорту (на 6,8%). Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишалось позитивним. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська склав 536,1 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 23,1% менше середнього показника по країні.

Протягом 2019 року обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста, зменшився на 30,2% до показника на початок минулого року. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 343,4 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 1,5 рази більше за середній показник по країні (у 2018 році – в 2,5 рази більше). Переважний обсяг інвестицій (94,7% загального обсягу акціонерного капіталу) надійшов з країн ЄС.

Інвестиційна активність на території міста Івано-Франківськ значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. При цьому значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада міста. Інвестиційна політика міської ради спрямована на покращення іміджу на регіональному та міжнародному рівнях, сприяння надходженню внутрішніх і зовнішніх інвестицій у розвиток економіки, здійснення активної інформаційно-промоційної діяльності. Обсяги капітальних інвестицій на території м. Івано-Франківська протягом 2017-

2019 рр. також зростали. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом 2019 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування, склала 4 057,5 млн. грн., що на 20,6% більше, ніж у 2018 році та в розрахунку на 1 мешканця на 10,5% більше середнього показника по країні.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду та будівель бюджетних установ), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Протягом 2019 року рівень покриття тарифами собівартості послуг, які надає КП «Івано-Франківськводокотехпром» був високим, послуг, які надає ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» – низьким. Протягом 2019 року рівень проплати населення за всіма видами послуг був нижчим за 100%, але залишався високим у порівнянні з середніми показниками багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 576,7 грн., що, враховуючи динаміку зростання тарифів, відповідало помірному рівню боргу.

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Івано-Франківська перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом аналізованого періоду Івано-Франківська міська рада здійснювала продаж об'єктів комунальної власності та земельних ділянок, а також надавала їх в оренду. Загалом, за результатами 2019 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 6,5%, що на 1,3 в. п. менше у порівнянні з аналогічним показником 2018 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Івано-Франківська – бюджет місцевого самоврядування. Івано-Франківськ є містом обласного значення, зведений бюджет якого включав міський бюджет та 5 сільських бюджетів. У 2019 році створено Івано-Франківську об'єднану територіальну громаду, яка починаючи з 2020 року має власний бюджет. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Івано-Франківську

забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Івано-Франківська формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Івано-Франківська (без урахування трансфертів) протягом 2012-2019 рр. була позитивною, а темпи її зростання в усіх зазначених періодах (крім 2012 року) перевищували відповідні показники в середньому по місцевих бюджетах.

Рівень бюджетної забезпеченості протягом 2016-2019 рр. перебував на високому рівні – співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2019 році становило 102,2% (у 2018 році – 100,2%, у 2017 році – 99%, у 2016 році – 98,5%).

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Івано-Франківська характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету у 2019 році залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Івано-Франківськ рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015-2019 рр. перераховувалась реверсна дотація (вилучення). Бюджетом міста на 2020 рік передбачено перерахування реверсної дотації в обсязі 68,8 млн. грн. (на 5,3% менше показника 2019 року).

Бюджет м. Івано-Франківська за результатами виконання в 2019 році, як і в попередньому відповідному бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (536,4 млн. грн.), показник якого збільшився порівняно із відповідним показником 2018 року на 16,2%. Це було пов'язано зі збереженням високих темпів зростання податкових надходжень (передусім податку та збору на доходи фізичних осіб та єдиного податку). За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 92,4 млн. грн. Бюджет міста за підсумками 2019 року виконано з дефіцитом обсягом 110,9 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 595,8 млн. грн., загальний фонд виконано з профіцитом обсягом 484,9 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, запозичення та залишки бюджетних коштів.

Ліквідність бюджету міста за результатами 2015-2018 рр. перебувала на помірному рівні за загальним фондом та на високому рівні за спеціальним фондом. Протягом 2019 року показники ліквідності знизились, але були достатніми. Станом на 01.01.2020 р. кредиторська заборгованість бюджетних установ за спеціальним фондом була відсутня. При цьому, станом на 01.01.2020 р. утворився суттєвий обсяг боргу за загальним фондом, а співвідношення обсягу кредиторської

заборгованості бюджетних установ за загальним фондом до видатків за 2019 рік зросло до високого рівня. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015-2019 рр. не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом 2019 року до доходної частини бюджету міста надійшло 2 941,3 млн. грн., що на 2% більше, ніж обсяг відповідних надходжень 2018 року. При цьому, приріст обсягу власних доходів бюджету міста (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 18,1%. Обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста (без урахування трансфертів) зростали, проте рівень виконання річного плану за доходами загального фонду (без урахування трансфертів) у минулому році був низьким. За спеціальним фондом рівень виконання річного плану був високим. Уточнений річний план за доходами (без урахування трансфертів) у цілому було виконано у 2019 році на 93,4%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 91,6%, спеціального фонду – на 127,1%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Івано-Франківськ за результатами 2019 року становив 3 051,8 млн. грн. та збільшився на 0,1% проти попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2019 рік план за видатками бюджету було виконано на 77,9%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства та будівництва. Рівень виконання бюджету за окремими напрямками, що фінансувалися з місцевого бюджету, був низьким. Зокрема це стосується житлово-комунального господарства та будівництва. Крім того, мало місце суттєве скорочення обсягу видатків на соціальний захист і соціальну допомогу та охорону здоров'я. Слід зазначити, що обсяги видатків за зазначеними галузями значною мірою залежать від обсягів надходжень трансфертів. Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується збереженням високої питомої ваги капітальних видатків – 23,8%.

Протягом 2019 року з бюджету міста фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Івано-Франківської міської ради та спрямовувались кошти на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. При цьому питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету Івано-Франківської міської ради (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій крім освітньої та медичної) становила 3,03% відповідно до фактичних річних показників, тобто не перевищувала встановлені Бюджетним кодексом України норми.

Бюджет Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади на 2020 рік було затверджено 18.12.2019 р. Доходну частину бюджету затверджено у обсязі 2 599,1 млн. грн., видаткову – в обсязі 2 519,2 млн. грн. Протягом поточного року до показників міського бюджету вносились зміни. З урахуванням змін, внесених у січні-березні поточного року, обсяг доходів міського бюджету було збільшено до 2 637,2 тис. грн., видатків – до 2 604,8 тис. грн. У 2020 році м. Івано-Франківськ

зберігає статус міста-донора та має перерахувати у поточному році реверсну дотацію до державного бюджету – 68,8 млн. грн. (72,7 млн. грн. у 2019 році).

Бюджет Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади на 2020 рік (зі змінами) затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 499,4 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку) та дефіцитом обсягом 6,6 млн. грн., джерелом покриття якого є залишки бюджетних коштів. Спеціальний фонд бюджету громади затверджено з дефіцитом у сумі 629,1 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду, запозичення до бюджету розвитку та залишки бюджетних коштів, а також профіцитом обсягом 166,3 млн. грн. (напрямок використання – часткове погашення випуску облігацій місцевої позики 2018 року та кредитів від НЕФКО).

Основними джерелами доходної частини бюджету громади у 2020 році є податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження міського бюджету було затверджено (з урахуванням змін) в обсязі на 19,1% більше від фактичних показників бюджету м. Івано-Франківська у 2019 році. Такий суттєвий приріст планується забезпечити передусім за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб (на 25,6% до фактичного показника надходжень податку у 2019 році). Слід зауважити, що в I кварталі 2020 року до бюджету Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади надійшло податку на доходи фізичних осіб в обсязі на 18,6% більше, ніж до бюджету м. Івано-Франківська у I кварталі 2019 року.

Починаючи з II кварталу 2020 року на рівень виконання плану як за доходами, так і видатками, значною мірою впливатимуть наслідки запровадження в Україні карантинних заходів через поширення коронавірусного захворювання COVID-19, що діють з середини березня 2020 року. У I кварталі 2020 року вплив зазначених негативних чинників на динаміку основних джерел доходної частини бюджету міста був несуттєвим: доходна частина бюджету громади без урахування трансфертів зросла на 15,3%, рівень виконання плану був високим.

Боргові зобов'язання

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проєктів з відновлення міської інфраструктури. Станом на 01.01.2020 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проєктів, заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах, та запозиченням, здійсненим у 2018 році у формі облігацій внутрішньої місцевої позики. Пряме боргове навантаження перебувало на помірному рівні – співвідношення обсягу прямого боргу до фактично виконаного у 2019 році обсягу доходів бюджету міста без урахування трансфертів становило 12,5%.

Станом на 01.01.2020 р. консолідований борг м. Івано-Франківська складав 654 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств та середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку), у тому числі:

- 241,1 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради (без урахування середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку);
- 54,9 млн. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ;
- 357,96 млн. грн. – гарантований міською радою борг (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності) за отриманими КП «Івано-Франківськводокотехпром», ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» та КП «Електроавтотранс» кредитними коштами від міжнародних фінансових організацій.

Співвідношення обсягу консолідованого боргу до фактично виконаного у 2019 році обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становило 33,9%, що відповідало помірному рівню. Зважаючи на волатильність протягом окремих попередніх періодів курсу гривні до основних світових валют, чутливість бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, залишається суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

На даний час міською владою ведеться робота щодо залучення кредитних та грантових ресурсів для реалізації спільних проєктів з міжнародними фінансовими організаціями, а також планується розміщення нового випуску облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 500 млн. грн. Відповідно очікується, що боргове навантаження зросте до високого рівня.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту № 1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017	2018	2019
Податкові надходження	578 344,6	866 188,0	1 175 164,5	1 409 126,1	1 687 271,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	98 813,4	112 077,6	162 075,1	181 042,0	202 578,3
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	756 271,6	934 968,1	1 269 888,8	1 249 509,5	1 013 040,2
Операційні надходження всього	1 433 429,7	1 913 233,7	2 607 128,3	2 839 677,5	2 902 889,9
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	712 498,9	807 188,8	1 204 028,4	1 328 782,2	1 335 585,4
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	439 187,0	659 186,4	900 918,4	995 120,5	938 511,4
Операційні видатки всього	1 151 685,9	1 466 375,2	2 104 946,8	2 323 902,8	2 274 096,7
Операційний баланс	281 743,8	446 858,6	502 181,5	515 774,8	628 793,2
Фінансовий дохід	8,8	5 919,9	5 512,2	3,5	990,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	59,2	249,1	823,0	17 736,1	51 143,9
Фінансовий баланс	-50,4	5 670,8	4 689,3	-17 732,6	-50 153,9
Поточний баланс	281 693,4	452 529,3	506 870,7	498 042,2	578 639,3
Капітальні надходження	26 315,5	20 129,3	25 029,8	42 833,8	37 459,6
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	0,0	1 349,8	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	26 315,5	20 129,3	26 379,6	42 833,8	37 459,6
Придбання основного капіталу	186 272,0	280 855,1	345 659,2	487 199,8	347 823,0
Капітальні трансферти	90 217,7	135 353,9	218 739,5	218 500,1	378 751,4
Капітальні видатки всього	276 489,8	416 209,0	564 398,7	705 700,0	726 574,4
Капітальний баланс	-250 174,2	-396 079,7	-538 019,1	-662 866,2	-689 114,8
Баланс після капітальних видатків	31 519,2	56 449,6	-31 148,4	-164 824,1	-110 475,5
Кредитування з врахуванням повернення	-414,3	-33,1	-49,0	7 766,3	420,4
Профіцит/дефіцит	31 933,4	56 482,7	-31 099,4	-172 590,3	-110 895,9
Фінансування	-31 933,4	-56 482,7	31 099,4	172 590,3	110 895,9
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017	2018	2019
Профіцит/дефіцит	31 933,4	56 482,7	-31 099,4	-172 590,3	-110 895,9
Фінансування	-31 933,4	-56 482,7	31 099,4	172 590,3	110 895,9
Зміни залишків	-33 328,1	-53 339,6	21 737,5	-132 168,2	190 203,7
залишок на початок року	52 476,1	85 804,1	139 143,7	117 406,2	249 574,4
залишок на кінець року	85 804,1	139 143,7	117 406,2	249 574,4	59 370,7
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	40 000,0	78 230,0	0,0	30 000,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	-40 000,0	-78 230,0	0,0	-30 000,0
Фінансування за борговими операціями	2 251,9	-800,0	10 982,9	305 534,8	-78 359,1
Запозичення	3 600,0	400,0	12 147,9	306 568,1	24 918,9
Погашення	-1 348,1	-1 200,0	-1 165,0	-1 033,3	-103 278,0
Інші розрахунки	-857,3	-2 343,1	-1 621,0	-776,3	-948,7
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Івано-Франківськ, тис. грн.

Показники	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (план)	2019 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податкові надходження	866 188,0	1 175 164,5	1 409 126,1	1 899 758,0	1 687 271,4	88,8	119,7
питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	44,7	44,5	48,9	60,3	57,4	95,1	117,3
Податок та збір на доходи фізичних осіб	513 071,4	734 807,3	911 312,8	1 301 760,7	1 111 426,4	85,4	122,0
Податок на прибуток підприємств	3 908,7	747,7	1 725,5	2 000,0	887,6	44,4	51,4
Податки на власність	2,9	20,6	10,2	0,0	98,5	-	969,6
Рентна плата	6,5	2,2	3,7	0,0	4,0	-	108,9
Акцизний податок	118 838,4	127 269,1	128 130,9	146 374,0	131 361,6	89,7	102,5
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	11 744,5	22 601,5	34 137,3	45 141,4	44 823,9	99,3	131,3
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	97 361,2	108 827,2	109 234,7	125 965,7	116 407,9	92,4	106,6
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	1 477,2	1 377,4	2 013,0	2 020,0	2 275,0	112,6	113,0
Єдиний податок	119 226,5	171 634,5	221 300,5	273 951,8	277 398,2	101,3	125,3
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	448,3	984,9	1 135,0	2 394,5	2 484,6	103,8	218,9
Інші податки та збори	102,4	6 892,1	122,5	150,0	103,8	69,2	84,7
Неподаткові надходження	115 427,8	163 606,7	176 449,3	184 298,2	198 453,0	107,7	112,5
питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	6,0	6,2	6,1	5,9	6,7	115,3	110,2
Власні надходження бюджетних установ та організацій	53 673,2	59 591,3	73 756,0	55 315,6	98 174,6	177,5	133,1
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	5 916,4	5 506,4	0,0	985,0	985,5	100,0	-
Надходження коштів від відшкодування врат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва	136,3	10,5	39,4	35,0	74,9	214,0	189,9
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	12 662,4	13 400,6	14 640,0	15 622,9	16 020,1	102,5	109,4
Державне мито	7 193,1	438,8	693,4	660,5	972,5	147,2	140,3
Плата за надання адміністративних послуг	13 861,8	31 417,2	48 755,5	63 044,9	33 129,1	52,5	67,9
Інші неподаткові надходження	21 984,6	53 241,8	38 565,0	48 634,3	49 096,4	101,0	127,3
Доходи від операцій з капіталом	20 129,3	25 029,8	42 833,8	35 769,4	37 459,6	104,7	87,5
питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %	1,0	0,9	1,5	1,1	1,3	112,1	85,7
Кошти від продажу основного капіталу	1 911,2	5 916,3	25 097,4	10 600,0	10 905,9	102,9	43,5
Кошти від продажу землі і немат. активів	18 218,0	19 113,4	17 736,4	25 169,4	26 553,7	105,5	149,7
Цільові фонди	2 569,7	3 980,6	4 596,2	3 991,0	5 115,3	128,2	111,3
питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	137,2	109,1
Разом доходів	1 004 314,8	1 367 781,5	1 633 005,3	2 123 816,6	1 928 299,3	90,8	118,1
Трансферти	934 968,1	1 271 238,6	1 249 509,5	1 024 493,7	1 013 040,2	98,9	81,1
питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %	48,2	48,2	43,3	32,5	34,4	105,8	79,5
ВСЬОГО	1 939 282,9	2 639 020,1	2 882 514,8	3 148 310,3	2 941 339,5	93,4	102,0

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Івано-Франківськ, тис. грн.

Показник	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (план)	2019 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Державне управління	72 686,6	148 710,4	176 799,3	226 513,4	197 712,0	87,3	111,8
Освіта	475 126,8	684 861,1	861 261,3	1 129 061,9	968 142,9	85,7	112,4
Охорона здоров'я	238 724,8	326 923,5	334 715,1	346 009,8	297 368,4	85,9	88,8
Соціальний захист і соціальна допомога	559 648,9	783 431,3	737 392,9	537 320,4	513 401,7	95,5	69,6
Культура і мистецтво	49 781,8	69 634,6	32 588,4	49 058,4	37 574,9	76,6	115,3
Фізична культура і спорт	18 707,6	28 278,8	35 812,9	49 680,9	43 401,4	87,4	121,2
Житлово-комунальне господарство	145 929,2	210 599,7	320 585,3	454 423,0	289 706,5	63,8	90,4
Економічна діяльність, в.т.ч.	X	X	427 629,5	907 163,3	495 904,1	54,7	116,0
Землеустрій	0,0	0,0	189,4	176,0	159,2	90,4	84,0
Будівництво та регіональний розвиток	126 773,6	160 561,0	260 043,1	531 011,1	142 526,2	26,8	54,8
Транспорт	18 792,9	0,0	21 865,2	198 685,2	191 255,1	96,3	874,7
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	104 012,9	150 343,5	145 038,7	177 291,0	147 012,9	82,9	101,4
Цільові фонди	4 147,0	11 319,5	X	X	X	-	-
Інші видатки	21 387,3	38 256,6	X	X	X	-	-
Інша діяльність, в.т.ч.	X	X	38 846,0	91 163,4	88 444,1	97,0	227,7
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	0,0	0,0	3 615,4	4 878,8	4 527,4	92,8	125,2
Громадський порядок та безпека	0,0	1 640,5	10 342,8	14 830,0	13 763,7	92,8	133,1
Охорона навколишнього природного середовища	0,0	0,0	2 389,4	7 656,1	7 510,8	98,1	314,3
Засоби масової інформація	3 890,0	4 583,8	4 712,3	12 654,5	11 498,4	90,9	244,0
Обслуговування місцевого боргу	249,1	823,0	17 786,1	51 144,0	51 143,9	100,0	287,5
Разом видатків	1 839 858,5	2 619 967,3	2 965 630,7	3 790 394,4	2 931 656,0	77,3	98,9
Трансферти іншим бюджетам	42 974,8	50 201,2	81 708,1	127 812,6	120 159,1	94,0	147,1
у т.ч. реверсна дотація	20 907,5	21 171,7	51 879,9	72 666,2	72 666,2	100,0	140,1
Усього видатків	1 882 833,3	2 670 168,5	3 047 338,9	3 918 207,0	3 051 815,0	77,9	100,1
Надання державного пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам	52,0	40,0	47,0	59,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів, наданих для кредитування індивідуальних сільських забудовників	-32,0	-20,0	-27,0	-34,0	0,0	0,0	0,0
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	300,0	432,0	606,5	1 312,0	878,3	66,9	144,8
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-353,1	-501,0	-423,7	-380,0	-458,0	120,5	108,1
Забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	0,0	0,0	7 563,5	8 000,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів, наданих для виконання гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	0,0	0,0	0,0	-8 000,0	0,0	0,0	-
Разом	1 882 800,2	2 670 119,5	3 055 105,2	3 919 164,0	3 052 235,4	77,9	99,9

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради